

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa R. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko J. S.

o zapłatę kwoty 828 000,68 zł

oraz z powództwa R. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko J. S.

o zapłatę kwoty 202 153 zł

na posiedzeniu niejawnym 2 marca 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 12 kwietnia 2021 r., sygn. akt I AGa 177/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Łodzi na rzecz adw. P. P. wynagrodzenie w kwocie 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł, powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu J. S. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawach połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia wyrokiem z 8 kwietnia 2019 r. utrzymał w mocy nakaz zapłaty

z 18 stycznia 2013 r., którym zasądzono na rzecz R. Sp. z o.o. w P. od J. S. kwotę 828 000,68 zł oraz zasądził na rzecz tego powoda od wskazanego pozwanego kwotę 202 153 zł.

Apelację pozwanego od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił wyrokiem z 12 kwietnia 2021 r.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego pozwany oparł na podstawie naruszenia prawa procesowego, tj. art. 378 § 1 w zw. z art. 327¹ § 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 290 § 1 k.p.c. polegającego na braku należytego odniesienia się przez Sąd Apelacyjny do zarzutu apelacyjnego naruszenia m.in. art. 290 § 1 k.p.c. poprzez uznanie za rzetelną i jasną opinii Naczelnej Organizacji Technicznej Federacji Stowarzyszeń Naukowo Technicznych oraz braku dopuszczenia dowodu z właściwej opinii instytutu, w sytuacji gdy opinia tej organizacji nie została opracowana kolektywnie w ramach powołanego instytutu, lecz wyłącznie przez rzeczoznawcę budowlanego i nie spełniała wymagań stawianych opinii instytutu naukowo-badawczego w art. 290 § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany uzasadnił występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do pytania, „czy w razie występowania w sprawie dwóch opinii biegłych sądowych, których wnioski pozostają całkowicie odmienne i przeciwstawne, Sąd rozpatrujący sprawę, wobec wysokiego stopnia skomplikowania oraz złożoności problemu skutkującego odmiennym stanowiskiem dwóch biegłych co do tych samych kwestii podlegających opiniowaniu, winien w oparciu o postanowienia art. 290 § 1 i 2 k.p.c. z urzędu lub na wniosek strony zasięgnąć dowodu z opinii instytutu naukowego lub naukowo-badawczego celem uzyskania do akt sprawy materiału dowodowego - opinii instytutu, dla wydania, której wymagane było szczególne zaangażowanie kilku specjalistów z danej dziedziny lub dziedzin, względnie rozstrzygnięcia wyjątkowo skomplikowanego problemu wymagającego wiedzy specjalnej przez większą grupę osób (zrzeszoną w ramach instytutu naukowego lub badawczego) niż pojedynczy biegły?”

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o jej odrzucenie ewentualnie o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania lub o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania albo skarga jest oczywiście uzasadniona. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu bądź odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy powołane przez skarżącego okoliczności stanowią przyczyny kasacyjne wymienione w tym przepisie.

Skarżący nieskutecznie powołał się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a zatem na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Uzasadnienie wniosku opartego na tej przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania wymaga sformułowania określonego, dotychczas nierozwiązanego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym, zaprezentowania argumentacji przekonującej o istnieniu na tle tego problemu rozbieżnych ocen prawnych i świadczącej o poważnych trudnościach w jego rozwiązaniu, a ponadto wskazania, dlaczego jest ono istotne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 12 grudnia 2013 r., IV CSK 384/13, nie publ.). Wymagania te nie zostały w skardze pozwanego spełnione.

Przedstawiony przez skarżącego problem został już rozwiązany w orzecznictwie i nie budzi obecnie istotnych wątpliwości. Tezę, że „dopuszczenie dowodu z opinii instytutu naukowego lub naukowo-badawczego będzie celowe i uzasadnione w sytuacji, gdy podlegający ocenie sądu problem, ze względu na jego złożoność, wymaga wyjaśnienia przez specjalistów o szczególnie wysokim stopniu przygotowania teoretycznego i gdy będzie konieczne wykorzystanie najnowszych wyników badań naukowych, jak też gdy nie da się usunąć w inny sposób sprzeczności powstałych w dostępnych opiniach” można wyprowadzić

z licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego (por. wyrok z 28 sierpnia 2008 r., III CSK 98/08, nie publ., postanowienie z dnia 28 maja 2019 r., II CSK 595/18, nie publ., postanowienie z dnia 9 października 2020 r., V CSK 53/20, nie publ.). Ponadto skarżący w istocie nie przedstawił jurydycznych argumentów, które mogłyby przemawiać za poglądem o możliwości ograniczenia się w postępowaniu sądowym do skorzystania z opinii kolejnego biegłego w przypadku gdy dotychczasowe rozbieżne opinie dotyczą skomplikowanych i złożonych zagadnień.

Dowód z opinii biegłego sądowego, a także z opinii instytutu, o którym stanowi art. 290 § 1 k.p.c. ma charakter szczególny, gdyż zasadniczo nie służy ustalaniu okoliczności faktycznych, lecz ich ocenie przez pryzmat wiadomości specjalnych. Do dokonywania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015 r., V CSK 254/14, nie publ.), a zatem także i opinia instytutu jest oceniana przez sąd w ramach kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Strony powinny wykazywać fakty, z których wywodzą skutki prawne, a zadaniem biegłego jest naświetlenie wyjaśnianych okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego w toku procesu i udostępnionego materiału dowodowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 1969 r., I CR 140/69, OSNCP 1970, nr 5, poz. 85). Niekiedy jednak samo dokonanie ustaleń faktycznych wymaga dysponowania wiedzą techniczną oraz doświadczeniem w danej dziedzinie i może uzasadniać zasięgnięcie opinii biegłego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 1984 r., II CR 197/84, OSNCP 1985 nr 2-3, poz. 37). Sąd jednak nie ma obowiązku przeprowadzania dowodu z opinii dalszych biegłych tylko dlatego, że dotychczasowe opinie są dla strony niekorzystne.

Należy też zauważyć, iż skarżący reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie zgłaszał formalnych zastrzeżeń w trybie art. 162 k.p.c. w odniesieniu do charakteru opinii eksperckiej ze względu na brak opracowania jej kolektywie, lecz przedstawiał jedynie zarzuty merytoryczne i wnioskował o merytoryczne uzupełnienie tej opinii (k. 1364 i n., 1432, 1485 i n.). Ta problematyka nie była też objęta zarzutami apelacyjnymi (k. 1536 i n.). W świetle art. 378 § 1 k.p.c. sąd odwoławczy jest związany zarzutami naruszenia prawa

procesowego (por. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55).

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się także na art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. (pkt III skargi), ale w ogóle nie skonkretyzował tej przesłanki.

Tymczasem przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie daje podstaw do podzielenia tezy skarżącego, że jego skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna w powyższym rozumieniu.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego należnych stronie powodowej oparto na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym rozstrzygnięto stosownie do § 8 pkt 7 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 18 ze zm.).